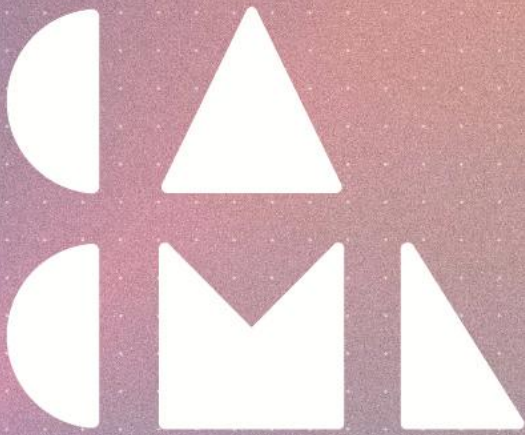

Descripció de tallers i conferències

Congreso «Comprender para aprender: competencias matemática y lectora»

Congrés «Comprendre per aprendre: competències matemàtica i lectora»

27-28
mayo
maig

Palau Firal i
de Congressos
de Tarragona

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Conferencia plenària

Títol: «Avaluacions diagnòstiques com a eina per a l'eficàcia, la millora i l'equitat educativa»

Ponent: Luis Lizasoain

Resum: La línia bàsica d'aquesta conferència és mostrar l'ús de les dades de les avaluacions de diagnòstic (AD) com a eina per a la millora, l'eficàcia i l'equitat educativa.

Els objectius serien:

- Presentar els resultats a nivell dels estudiants i a nivell de centres.
- Discutir i definir els criteris de definició d'eficàcia escolar.
- Analitzar l'impacte de diverses variables contextuais.
- Presentar els criteris estadístics emprats per detectar centres d'alta eficàcia.
- Compartir i presentar les línies generals de la fase de metodologia qualitativa que té com a finalitat conèixer les pràctiques i els factors explicatius de l'alta eficàcia i la baixa eficàcia.
- Descriure aquests factors explicatius segons el marc categorial definit.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

PCT Lectura

Conferències

Títol: «Comprende i aprendre: com afavorir la comprensió lectora»

Ponent: Eduardo Vidal-Abarca

Resum:

1. Explicar els principals avenços científics en psicologia de la comprensió lectora i les seves dificultats
2. Exposar raonadament les conclusions principals sobre com afavorir la comprensió lectora a l'aula

Títol: «El repte de la innovació educativa: contemplant ahora les necessitats de l'alumnat, del professorat i del personal formador»

Ponent: Emilio Sánchez

Resum: L'objectiu de la conferència és compartir els resultats i les conclusions de treballs empírics recents que convergeixen en la cerca d'alternatives per superar les dificultats associades a la generalització d'innovacions, almenys en l'àmbit de la comprensió de textos. Entre aquestes innovacions s'hi inclouen ajudes orientades a promoure un comportament estratègic.

L'estudi de la bretxa entre investigació i pràctica és un tema de plena actualitat. En aquest context, s'han posat a prova tres alternatives als processos de formació emprats habitualment en la generalització d'innovacions:

- a) el desenvolupament de recursos informàtics que integrin ajuts considerats necessaris quan l'alumnat s'enfronta per primera vegada a textos expositius;
- b) la creació d'agents d'intel·ligència artificial que facilitin al professorat el disseny dels ajuts esmentats en funció dels textos seleccionats;
- c) la identificació, en les pràctiques habituals d'aula, de recursos o ajuts ja utilitzats pel professorat que puguin vincular-se amb propostes d'innovació vigents, i que presentin dificultats en la incorporació a la dinàmica de l'aula, per tal de facilitar-ne la implementació.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

A partir d'aquests estudis, és possible delinear un marc integrador que articuli el coneixement sobre les necessitats de l'alumnat per al seu desenvolupament, les del professorat per donar suport a aquest procés i les de qui s'encarrega de la formació docent.

Tallers

Títol: «Alfabetització inicial i dificultats de lectura»

Ponent: Nadina Gómez

Destinatari: totes les etapes

Resum: El taller té com a objectiu general fomentar un ensenyament de la lectoescriptura basat en l'evidència per a l'alumnat amb dificultats a l'etapa d'alfabetització inicial. S'hi abordaran principis clau, s'hi analitzaran casos pràctics i s'hi practicarà el disseny de tasques i activitats adaptades, transferibles a l'aula.

Títol: «La competència lectora a les àrees no lingüístiques: el poder de les preguntes»

Ponents: Anna Marbà i Begoña Oliveras

Destinatari: totes les etapes

Resum: En aquest taller posarem en pràctica diverses activitats de lectura basades en diferents tipus de textos que es poden utilitzar a l'aula de ciències, tant a primària com a secundària, amb l'objectiu d'afavorir l'aprenentatge científic.

En una primera activitat, s'analitzarà la importància dels diferents nivells de preguntes (literals, inferencials i avaluatives). En una segona activitat, explorarem com promoure la lectura crítica dels textos de ciències. Finalment, es presentaran diferents estratègies per promoure-l'autoregulació del procés lector.

Tot i que els exemples utilitzats procedeixen de l'àmbit científic, les activitats de lectura proposades es poden aplicar a qualsevol àrea de coneixement.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Títol: «Didàctica i modelització de les estratègies de lectura»

Ponents: Juan Antonio Núñez i Elia Saneleuterio

Destinatari: totes les etapes

Resum:

1. Reflexionar críticament sobre les estratègies de lectura i el seu ensenyament explícit a l'aula.
2. Desenvolupar habilitats per modelitzar estratègies de lectura mitjançant pràctica guiada i bastiment.
3. Aplicar estratègies basades en l'evidència científica en contextos d'educació primària i secundària.
4. Integrar la competència lectora a les àrees no lingüístiques, reconeixent l'especificitat dels textos disciplinars.
5. Revisar i enriquir la pràctica docent des d'un enfocament fonamentat i reflexiu.

Títol: «Estratègies inclusives de docència compartida per personalitzar l'ensenyament de la lectura»

Ponent: Covadonga Menéndez

Destinatari: totes les etapes

Objectius:

- Experimentar diferents estratègies de docència compartida per personalitzar, diversificar i multianivellar les pràctiques docents en relació amb la lectura en aules diverses.
- Promoure la competència de les assessories per assessorar en docència compartida inclusiva el professorat dels centres participants al programa.

Resum: La intervenció s'estructura a partir d'una píndola teòrica breu de deu minuts, concebuda com a marc inicial per situar els continguts i orientar el treball posterior. Tot seguit, l'organització es desenvolupa mitjançant la conformació de grups simultanis que permeten diversificar les dinàmiques d'aprenentatge. En aquest context, s'hi incorporen diferents modalitats de docència compartida. D'una banda, la docència compartida

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

d'alternativa, que possibilita l'atenció diferenciada de l'alumnat en funció de les necessitats específiques. De l'altra, la docència compartida en equip, basada en la col·laboració activa del professorat en el desenvolupament conjunt de les activitats.

Així mateix, s'implementa un sistema d'estacions d'aprenentatge multianivellades dissenyat per atendre la diversitat de l'alumnat mitjançant tasques ajustades a diferents nivells de competència. Aquest sistema es complementa amb una estació docent, orientada a oferir suport directe, seguiment i retroalimentació específica durant el procés d'aprenentatge.

Títol: «Elaboració de recursos educatius per al desenvolupament de la competència lectora a l'aula»

Ponents: Raquel Martínez i M.ª Teresa Martínez

Destinatari: totes les etapes

Resum: La intervenció té com a finalitat oferir al professorat un marc pràctic i basat en l'evidència per dissenyar activitats multinivell destinades a desenvolupar la competència lectora a l'aula. La sessió se centrarà a:

- Presentar quins components fonamentals cal treballar (principi alfabètic, consciència fonològica, llenguatge oral, vocabulari acadèmic, fluïdesa, comprensió, habilitats potenciadores, inferències, etc.).
- Mostrar com elaborar activitats multinivell amb una estructura clara (escalfament, activitat principal, tancament), integrant-hi diferents models de docència i nivells de suport per atendre tota la diversitat de l'aula.
- Guiar el professorat en la creació de recursos concrets que es puguin incorporar a la pràctica diària d'aula.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Bones pràctiques

Títol: «Plans de lectura i la seva contribució al desenvolupament de la competència lectora»

Ponents: Cristina Gras Mira, CEIP Juan Carlos I, Formentera del Segura, Alacant
Margalida Llull Nadal, CEIPIEEM Simó Ballester, Manacor, Mallorca
Sergio Vargas Zorzano, Colegio Salesianos Domingo Savio, Logronyo
Mª Estíbaliz Rueda Fernández, CEIP Las Candelas, Burgos

Resumen: Aquesta sessió situa els plans de lectura com un element clau en el desenvolupament curricular, en estructurar l'ensenyament de la lectoescriptura des d'enfocaments basats en l'evidència, especialment en les etapes inicials i en l'atenció a l'alumnat amb dificultats. S'abordarà el seu potencial per dissenyar propostes multinivell que integrin components essencials com el principi alfabètic, la fluïdesa i la comprensió, així com la seva vinculació amb models de codocència. La seva rellevància rau a convertir el pla de lectura en una eina efectiva d'inclusió i millora de la pràctica docent, que connecta la recerca amb el treball quotidià a l'aula.

Títol: «Comprendre per aprendre: desenvolupament de la competència lectora en àrees no lingüístiques»

Ponents: María Alejandra Hernández Ramos, IES Mencey Bencomo, Los Realejos, Santa Cruz de Tenerife
Marta Fernández Miguel, CP Honesto Batalón, Gijón
Gemma Gallofré Camps, Escola Riera de Ribes de Sant Pere de Ribes, Barcelona
Francesca Burguera Garí, CEIP Colònia de Sant Jordi, Colònia de Sant Jordi, Mallorca

Resumen: Aquesta línia posa el focus en el caràcter transversal de la competència lectora, amb la finalitat de destacar el seu paper com a eina d'accés al coneixement en totes les àrees i matèries. Les bones pràctiques plantegen com abordar l'especificitat dels textos disciplinaris, especialment en contextos científics i tècnics, mitjançant l'ensenyament explícit d'estratègies de comprensió. El seu valor rau a promoure una lectura crítica, profunda i funcional que reforci la idea que la lectura és una responsabilitat compartida per tot el professorat.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Títol: «L'alfabetització mediàtica i informacional en el desenvolupament de la competència lectora»

Ponents: Ricardo Acosta Alonso, CEIP La Vega. Icod de los Vinos, Santa Cruz de Tenerife
Vicenta García Maestro, IES Federico García Lorca, Albacete

Resumen: Aquesta sessió aborda l'evolució de la competència lectora en entorns digitals mitjançant la incorporació de l'alfabetització mediàtica i informacional com a dimensió essencial del currículum. Les bones pràctiques presentades integren recursos tecnològics per afavorir la comprensió, l'avaluació crítica de la informació i la producció responsable de continguts. La seva aportació principal és una actualització dels processos d'ensenyament i aprenentatge, que respon a les demandes d'una societat digital en què llegir implica interpretar, seleccionar i valorar informació en múltiples formats.

Títol: «Buenas prácticas para la mejora del Programa de Refuerzo de la Competencia Lectora»

Ponentes: Begoña Redolar Calvé, CEIP Pierres Vedel, Teruel
Amanda Gil Cena, representante de los centros implicados de la ciudad autónoma de Ceuta
María Murciego Gutierrez, Centro del Profesorado y Recursos de Oviedo

Resumen: Aquesta línia se centra en orientacions per contribuir a la millora educativa des de la creació de projectes que reforcin la competència lectora des de criteris d'equitat i eficàcia. A través de l'anàlisi d'experiències d'èxit, s'identificaran factors metodològics i organitzatius que contribueixen a un treball col·laboratiu als centres i, en conseqüència, a la millora dels resultats de l'alumnat. El seu interès rau a oferir un enfocament reflexiu, transferible i replicable que permeti als centres prendre decisions fonamentades i avançar cap a una millora contínua basada en evidències i en el coneixement del seu propi context.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

PCT Matemàtiques

Conferències semiplenàries

Títol: «Conexions i emocions matemàtiques»

Ponent: Antón Aubanell i Nuria Serra

Resumen: la proposta se centrarà en dos eixos que travessen l'educació matemàtica: les connexions i les emocions.

Les connexions s'entenen no com a simples relacions entre continguts, sinó com a encaixos essencials que donen sentit al que ocorre a l'aula i enriqueixen els conceptes que es van construint. Quan les peces troben el seu lloc, les idees matemàtiques deixen de veure's com a fragments dispersos i comencen a construir un tot amb significat.

El nostre objectiu és contribuir a fer visible aquest entramat que sovint passa desapercbut: com sabers, sentits, competències i processos matemàtics s'entrellacen; com el coneixement matemàtic es relaciona amb altres contextos; com una mateixa idea s'enriqueix en ser mirada des de perspectives diferents i com aquestes mirades es connecten per construir un significat més complet.

Ampliarem el focus més enllà de l'aula, cap a una cultura matemàtica compartida, en la qual el centre, les famílies i l'entorn social contribueixen a fer que les matemàtiques estiguin presents i siguin valorades.

I, al llarg de tot el nostre recorregut pel territori de les connexions, ens proposem posar de manifest que les matemàtiques no només s'entenen, sinó que també se senten. Perquè connectar no és únicament una acció; és una manera de mirar, de pensar i d'habitar les matemàtiques des de l'emoció. Els sentiments i les emocions són presents en el fer matemàtic i, de manera especial, en l'educació matemàtica. En una relació virtuosa i constructiva, el coneixement matemàtic contribueix a emocionar-nos i les emocions contribueixen a l'adquisició de nous coneixements. Per això, hauríem d'aconseguir que, al llarg de la seva escolarització, tot l'alumnat, tantes vegades com fos possible, tingüés l'oportunitat de viure experiències i emocions positives en la seva relació amb les matemàtiques.

Tractarem que aquestes emocions també estiguin presents a la conferència.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Títol: «Tresors a l'aula»

Ponent: Eduardo Sáenz de Cabezón

Resum: Sovint passa que a les aules de secundària ens trobem amb autèntics tresors científics-culturals que la humanitat ha aconseguit gràcies a un gran esforç col·lectiu. Moltes vegades no tenim el temps o l'ocasió de situar-los en el seu context adequat, cosa que els donaria un valor enorme als ulls de molts dels nostres estudiants. Avui ens apropiarem a un d'aquests.

Tallers

Títol: «Què s'amaga a l'ampolla? Una experiència d'aula per desenvolupar el sentit estocàstic»

Ponents: Berta Barquero i Carles Granell

Destinatari: Primària

Resum: Aquest taller aprofundeix en el sentit estocàstic a partir d'una situació d'incertesa i inferència: formular hipòtesis sobre la composició oculta d'una ampolla que conté boles de diferents colors. Es fa un experiment aleatori per donar l'oportunitat als participants de viure en primera persona el procés que es proposa a l'alumnat: formular hipòtesis inicials, registrar dades, revisar les seves idees i discutir quina informació resulta rellevant per interpretar millor la situació. La proposta combinarà moments d'experimentació, discussió col·lectiva, compartició de l'anàlisi d'experiències a l'aula i reflexió didàctica per analitzar-ne la transferibilitat a les aules de primària i secundària.

Títol: «Desenvolupament del pensament computacional a través d'activitats d'aula»

Ponent: Juan José Santaengracia

Destinatari: Primària

Resum: En aquest taller s'aproparà la idea de pensament computacional (PC) com a competència curricular a través de diferents tasques d'aula de terra baix i sostre alt. El propòsit és que, a través de la resolució de problemes computacionals, els participants aprofundeixin en la idea de PC alhora que es donen recursos i activitats per als diferents cursos d'educació primària.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Títol: «Notació decimal des de repartiment: El sentit de la mesura en educació primària a través de la resolució de problemes en thinking classroom»

Ponent: Chus Siaba

Destinatari: Primària

Resum: Aquest taller explora l'ensenyament de la notació decimal positiva mitjançant el model de repartiment igualitari (quocient), integrant resolució de problemes per fomentar el sentit de la mesura. S'hi aborden significats de fraccions (mesura, quocient, etc.), representacions, equivalència, ordre, densitat i operacions, amb exemples pràctics com dividir empanades/truita, etc., en fases, taules i tècniques amb $n=10$ per a expansions decimals finites/infinites

Títol: «Reformular el llibre de matemàtiques des del model CPA»

Ponent: Bárbara Menéndez

Destinatari: Primària

Resum: Com reorganitzar una unitat del llibre de matemàtiques des del model CPA (Concret – Pictòric – Abstracte) per afavorir la comprensió conceptual sense renunciar al llibre de text.

Títol: «Aprendre doblegant paper. De les unitats no convencionals al sistema mètric decimal»

Ponent: Domingo Benito

Destinatari: Primària

Resum: Utilitzant un material tan versàtil com el paper, en aquest taller abordarem tasques amb què posar l'alumnat en situacions de mesura directa amb unitats no convencionals i no antropomètriques i la introducció progressiva del sistema mètric decimal.

Es pretén que el professorat conegui tasques riques associades al procés de mesura, així com recursos i seqüències que cal posar en marxa directament a les aules a gairebé tots els nivells d'educació primària.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Títol: «Per què aquest problema no em surt?»

Ponent: Rafael Ramírez

Destinatari: Secundària. 3r cicle primària

Resum: Mitjançant exemples pràctics, s'abordarà el paper que el sentit matemàtic, la comprensió dels conceptes matemàtics escolars i les tasques riques tenen en la resolució de problemes. S'analitzarà la relació entre aquests elements amb el repte d'impulsar el raonament matemàtic.

Títol: «Sentit espacial: on ets? Pensar l'espai per desenvolupar la competència matemàtica»

Ponent: Israel García

Destinatari: Secundària. 3r cicle primària

Resum: Aquest taller convida a reflexionar sobre el paper transversal del sentit espacial a la competència matemàtica i la seva aplicació a l'àmbit STEM. A través de la resolució de problemes, l'ús de materials manipulatius (policubs) i programari dinàmic (GeoGebra), s'explorarà com el sentit espacial afavoreix la progressió del pensament geomètric (Van Hiele). A més, es desenvoluparan connexions intra- i extramatemàtiques d'aquesta dimensió visuoespacial, oferint al professorat eines pràctiques per a l'aula.

Títol: «Enredant amb el sentit numèric»

Ponents: Carmen Casares i María Eugenia Sanjurjo

Destinatari: Secundària. 3r cicle primària

Resum: L'objectiu d'aquest taller, de naturalesa clarament manipulativa, és treballar el sentit numèric mitjançant l'ús d'elements poc habituals a l'aula de matemàtiques, com ara cordes i danses. Mitjançant una investigació guiada amb hilorames, els participants apreciaran visualment conceptes de divisibilitat d'enters com els nombres primers i primers entre si. En una segona part, a través de la metodologia de *Thinking Classroom*, s'abordarà l'estudi de l'aritmètica de fraccions, mitjançant l'exploració i l'anàlisi de nusos. De manera transversal es fomentarà el pensament computacional en el disseny dels algorismes presents en les investigacions dels participants.

Títol: «Quin joc mereix entrar a la teva classe de matemàtiques?»

Ponents: Rocío Garrido i Andrea de la Fuente

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Destinatari: Interetapes

Resum: Aquest espai proposa una introducció a l'aprenentatge basat en jocs (ABJ) amb l'objectiu que el professorat d'infantil, primària i secundària aprengui a seleccionar i analitzar jocs adequats per utilitzar-los a l'aula. A través d'una experiència pràctica, els participants intervindran en diferents jocs i posteriorment reflexionaran sobre el potencial educatiu utilitzant una rúbrica d'anàlisi didàctica, incorporant-hi també una mirada socioafectiva.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

Taules rodones

Títol: «Oportunitats i reptes del programa de reforç de la competència matemàtica: Una mirada des de l'acompanyament expert»

Coordinadora: Maite Navarro

Resum: Aquesta taula rodona analitza l'impacte i la posada en marxa del programa estatal per a la millora de la competència matemàtica. A través de l'experiència de responsables del programa a les seves comunitats autònomes respectives, es debatran les oportunitats que ofereix la inversió en recursos i formació. La trobada abordarà el repte d'implementar aquestes millores mitjançant l'acompanyament expert i la formació en cascada en centres amb realitats diverses, amb l'objectiu de compartir estratègies que permetin convertir aquests desafiaments en una millora real de la competència matemàtica de l'estudiantat.

Comunitats autònomes participants: Canàries, Castella i Lleó, Catalunya i Aragó.

Títol: «Oportunitats i reptes de la coordinació de competència matemàtica als centres»

Coordinador: Sergio Martínez

Resum: El PCT de reforç de la competència matemàtica ha introduït en una part dels centres escolars una nova i interessant figura al professorat, la coordinació de competència matemàtica. En aquesta taula exemplificarem les funcions d'aquesta figura a diferents CC. AA. i proposarem debats al voltant de les oportunitats que obre per a la millora de l'ensenyament de les matemàtiques i la difusió de bones pràctiques d'aula, les dificultats amb què s'estan trobant les persones coordinadores en aquests primers anys de funcionament i els reptes principals per al futur.

Comunitats Autònomes: Illes Balears, Comunitat Valenciana, La Rioja, Comunitat de Madrid i Comunitat Foral de Navarra.

Organizadores | Organitzadors

Colaboradores | Col·laboradors

